

„За“ и „против“ – трябва ли музеите да върнат отнети със сила ценности?

Новини | Свят | Култура | на 14.09.2022 03:00

Защо говорим за това?

Наскоро разказахме как лондонски музей [върща откраднатото изкуство](#). Този месец нещо подобно се случи и с музея "Метрополитън" в Ню Йорк, САЩ. Бяха отнети по законен път 27 експоната! Скоро те ще бъдат репатрирани – т.е ще бъдат върнати обратно в страните, от които са дошли.

Две неща са от основно значение в такива случаи. Това са законът (писаните правила в дадена държава) и етиката (неписаните правила какво би било редно в определена ситуация). Ако нещо е откраднато със сила, не може да се каже, че е законно. Но какво се случва, ако е откраднато преди векове? Ако някой го е наследил законно от праядо си? И го продаде или дари законно на музей? Именно заради тези въпроси може да се поспори „за“ и „против“.

Все се по-често се говори и за споделено наследство. Може би има среден път за взаимно опазване на културното наследство? Може би има начин богатите страни да помогнат на бедните да имат необходимите условия и музеи. И след това да върнат предметите. Така справедливо ще споделяме и пазим миналото на света за бъдещето.

Междувременно виж аргументите на двете страни. Какво е твоето мнение?

- Понякога става дума за много, много важни предмети. Те са [културно наследство](#) – някои от най-важните неща от миналото, които искаме да запазим за бъдещето. Представи си, ако примерно се е случило нещо такова: Преди няколко века Империята на Завоевателите е отнела най-ценните съкровища, книги и исторически обекти от Държавата на Покорените. Достъпни са само в музеите в Империята. Възможност да ги проучват имат предимно чужди изследователи и съвсем малко учени от Държавата на Покорените.

За мнозина учени подобни неща не са етични (редни). Особено ако отнетите обекти имат голяма културна, религиозна и историческа стойност за даден народ. Подобен е случаят с трона на бенинския крал Гхезо и скулптурите от Партенона в Атина (не го бъркай с Пантеона в Рим).

- Понякога не става дума за историческа стойност, а за

- Освен местно има и световно културно наследство. Както музеите, така и страните, които си го искат обратно, имат една цел. Да запазят тези ценни предмети. Но понякога е сложно... В някои държави това не е възможно. Причините са различни. Например ако в страната има гражданска война. Така е в Етиопия. Този конфликт тревожи цяла Африка. Хората страдат, има глад и разрушения от въоръжените сблъсъци. Това застрашава и ценните предмети. Могат да бъдат разрушени и човечеството да ги загуби завинаги! Въпреки тази опасност миналата година Великобритания и Нидерландия върнаха на Етиопия една царска корона, древна чаша и щит. Това е чудесно начало – но е засенчено от новите военни конфликти в Етиопия.
- Също е важно да се каже, че е трудно да се върнат обекти в страни, в които няма добри условия. Особено за стари и крехки предмети са нужни

незаконно отнети богатства. След смъртта на [кralица Елизабет II](#) все повече индийци обсъждат съдбата на 105-каратовия диамант „Кохинор“. Британската източноиндийска компания го взима със сила през XIX век. Макар да е легендарно бижу от короната, направена за майката на Елизабет II, по произход той никак не е британски. За мнозина „Кохинор“ и други ценности трябва да бъдат върнати там, откъдето са взети със сила. Ако британците бяха платили за тези съкровища, сега нямаше да има такива спорове!

специални помещения. И специална грижа – без влага и директна слънчева светлина. Някои учени го обясняват като връщане на скъпа кола, без да има гараж, в който тя да се прибере на сигурно. Световните музеи имат тези условия. А и оказват първокласна грижа и достъп до предметите на хора от целия свят.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/2464-za-i-protiv-tryabva-li-muzeite-da-varnat-otneti-sas-sila-tsennosti>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

